

Militär ledningsresurs i Stockholm

Skrivelse av Kristina Axén Olin, Sten Nordin och Mikael Söderlund (alla m)

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelse av Kristina Axén Olin, Sten Nordin och Mikael Söderlund (alla m) om att behålla en militär ledningsresurs i stockholmsområdet avstyrks med vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Ärendet

Kristina Axén Olin, Sten Nordin och Mikael Söderlund (alla m) har i skrivelse daterad den 21 september 2005 hemställt att Stockholms stad uppvaktar regeringen om behovet av en särskild lokal ledningsgrupp i stockholmsregionen - *bilaga*.

Bakgrund

Militärdistriktsorganisationen föreslås avvecklas i regeringens proposition om det militära försvarets framtida inriktning. I propositionen anges därutöver att de särskilda lokala ledningsgrupperna i Malmö och Stockholm skall avvecklas.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialtjänstnämnden och brand- och räddningsnämnden.

Stadsledningskontoret avslår skrivelsens förslag. Stadsledningskontoret framhåller att länsstyrelserna redan idag har det övergripande ansvaret för kommunernas krisberedskapsarbete och samordning med försvarsmakten. En tydligare organisation för och struktur av länsstyrelsens övergripande ansvar skulle uppväga avsaknaden av den tidigare särskilda lokala ledningsgruppen i Stockholm. För stadens del är det väsentligt att det i vald organisationsform görs anpassningar till ett tydligt samarbete med kommunala krisledningsorganisationer.

Brand- och räddningsnämnden avslår skrivelsens förslag. De erfarenheter av krisledningsarbetet efter Tsunamikatastrofen som skrivelsen hänvisar till har framför allt påvisat ett behov av en krisledningsorganisation inom regeringskansliet, inte ett behov av en förstärkt militär ledningsresurs. Därutöver finns behov av förbättrat samarbete och samordning mellan myndigheter.

Försvarsmakten ingår som ordinarie deltagare i stadens krisledningsorganisation och kommer därmed automatiskt kallas in vid en extraordinär händelse. Brand- och räddningsnämnden anser därmed inte att staden ur denna aspekt behöver uppvakta regeringen om den geografiska organisationen av försvarsmakten.

Socialtjänstnämnden delar uppfattningen vad gäller behovet av en tydlig och etablerad krisledningsorganisation i regionen. De senaste årens kriser och katastrofer har visat på en betydande sårbarhet i det civila samhället i fredstid. Vid uppföljningar av hur nuvarande organisation fungerar efter de senaste extraordinära händelserna, har betydande brister påtalats inom alla delar av de organisationer som ska svara för skyddet av det civila samhället. Detta trots att man fram till nu haft betydligt större militära resurser att sätta in än vad propositionen anger.

Om de särskilda resurserna inte ska vara kvar som egna militära enheter verkar det mer rimligt att de förs över till den civila sidan av beredskapen och inordnas som särskilda resurser under länsstyrelsen för samordning med det militära försvaret.

Mina synpunkter

I enlighet med remissinstanserna kan jag konstatera att de senaste årens kriser och katastrofer har visat på en betydande sårbarhet i det civila samhället. Utifrån denna bakgrund handlar det om att forma och säkerställa en organisation som på samtliga nivåer är flexibel, effektiv med tydliga beslutsvägar och har förmågan att anpassa sig efter de skilda omständigheter som uppkommer vid extraordinära händelser i fredstid. I sammanhanget bör nämnas att i denna utvecklingsprocess är övning av ovärderlig betydelse. Därför har också Stockholms stads krisledningsnämnd genomfört en övning under hösten 2005. Under våren 2006 kommer ytterligare en övning med krisledningsnämnden att genomföras under ledning av stadsledningskontoret.

Det står i skrivelsen från moderaternas företrädare tyvärr inte att finna några sakskäl, fakta eller mer långtgående konsistenta resonemang som underbygger att en civil kris med dess olika karaktärer skulle vara mer lämplig att lösa genom militära resurser än genom det civila totalförsvarets organisation. Enligt min uppfattning och enkelt uttryckt är det för stadens vidkommande istället mer väsentligt att det i vald organisationsform görs sådana anpassningar som tydliggör nödvändigheten av och skapar goda förutsättningar för samarbete med den kommunala krisledningsorganisationen.

För att undanröja missuppfattningar och en debatt som inte har sin grund i sakfrågan om lämplig organisation för att möta civila kriser bör det tydliggöras att länsstyrelsen är den högsta civila totalförsvarsmyndigheten i länet. Länsstyrelsen har därmed en uppgift att samordna samhällets civila delar gentemot den militära organisationen. Liksom bl.a. stadsledningskontoret konstaterar jag att en tydligare organisation för och struktur av länsstyrelsens övergripande ansvar mer än väl skulle uppväga avsaknaden av den tidigare särskilda lokala militära ledningsgruppen i Stockholm.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta följande

Skrivelse av Kristina Axén Olin, Sten Nordin och Mikael Söderlund (alla m) om att behålla en militär ledningsresurs i stockholmsområdet avstyrks med vad som anförs i denna promemoria.

Stockholm den 22 mars 2006

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. bifalla skrivelsen
2. därutöver anföra följande

Den aktuella hotbilden gentemot Sverige är i dagsläget låg men den nedmontering som genomförts de senaste åren får till följd att den svenska försvarsförmågan kommer att vara låg under lång tid framöver. Vid en förändrad hotbild kommer det att ta allt för lång tid för Sverige att återställa en god försvarsberedskap på grund av regeringens agerande.

Erfarenheterna från Tsunamikatastrofen visar på behovet av en förbättrad civil katastrofberedskap, kanske framförallt inom regeringskansliet. En förbättring av ansvarsfördelning och rutiner för hantering av kriser på den civila sidan är nu under framtagande och inarbetning vilket är bra.

Allt för ofta bygger man upp förberedelse inför framtida kriser i syfte att möta den senaste. Detta är naturligt och i delar bra, den erfarenhet man kan dra av den senaste krisen måste användas. Vi menar att det vore olyckligt att i det förebyggande arbetet med att skapa handlingsmöjligheter för att hantera kriser bortse från de eventuella militära implikationerna. En bibehållen militär ledningsresurs i Stockholmsområdet ger en ökad förmåga att hantera eventuella framtida kriser.

ÄRENDET

Kristina Axén Olin, Sten Nordin och Mikael Söderlund (alla m) har i skrivelse daterad den 21 september 2005 hemställt att Stockholms stad uppvaktar regeringen om behovet av en särskild lokal ledningsgrupp i stockholmsregionen - *bilaga*.

I skrivelsen anges att det finns ett tydligt behov av en lokal ledningsgrupp eller stab avsedd för Stockholm och länet. Det måste finnas en etablerad krisledningsorganisation innan en kris drabbar huvudstaden, med alla de ledningsfunktioner som finns etablerade här. Erfarenheterna från samarbetet mellan regeringskansli, myndigheter, landsting och kommuner vid Tsunamikatastrofen understryker behovet av en tydlig och etablerad ledningsfunktion.

Bakgrund

Militärdistriktsorganisationen föreslås avvecklas i regeringens proposition om det militära försvarets framtida inriktning. I propositionen anges därutöver att de särskilda lokala ledningsgrupperna i Malmö och Stockholm skall avvecklas.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret där det har beretts av utvecklingsavdelningen. Därutöver har ärendet remitterats till socialtjänstnämnden och brand- och räddningsnämnden.

Stadsledningskontoret föreslår att hemställan om att Stockholms stad uppvaktar regeringen om behovet av en särskild lokal ledningsgrupp i stockholmsregionen avstyrks.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 15 december 2005 är i huvudsak av följande lydelse.

De senaste årens kriser och katastrofer har visat på en betydande sårbarhet i det civila samhället i fredstid. Stadsledningskontoret kan se behovet av en tydlig och etablerad krisledningsorganisation i regionen.

Länsstyrelsen är den myndighet som har det övergripande ansvaret för att såväl stödja som följa upp kommunerna i deras arbete med krisberedskapsfrågor. Vid uppföljningar av hur nuvarande organisation fungerat efter de senaste katastroferna har brister påtalats inom de organisationer som ska svara för skyddet av det civila samhället. Enligt stadens uppföljning av insatser efter Tsunamikatastrofen framkommer oklarheter kring det regionala samordningsansvaret samt en okunskap hos Länsstyrelsen om stadens organisation och ansvarsfördelning.

I samband med millennieskiftet gjordes en genomgång av beredskapen och en grund lades för en god krisberedskap. Stadsledningskontoret anser det angeläget att detta arbete fortsätter.

Vid extraordinära händelser kan finnas behov av militärt samarbete. Länsstyrelsen är den högsta civila totalförsvarsmyndigheten i länet. Länsstyrelsen har därmed en uppgift för en inordning av samhällets civila delar gentemot den militära organisationen. En tydligare organisation för och struktur av länsstyrelsens övergripande ansvar skulle uppväga avsaknaden av den tidigare särskilda lokala ledningsgruppen i Stockholm.

Brand- och räddningsnämnden beslutade 15 december 2005 att avslå skrivelsens förslag.

De erfarenheter av krisledningsarbetet efter tsunamikatastrofen som skrivelsen hänvisar till har framför allt påvisat ett behov av en krisledningsorganisation inom regeringskansliet, inte ett behov av en förstärkt militär ledningsresurs. Vidare framhålls behovet av förbättrat samarbete och samordning mellan myndigheter.

Försvarmakten ingår som ordinarie deltagare i stadens krisledningsorganisation och kommer därmed automatiskt kallas in vid en extraordinär händelse. Brand- och räddningsnämnden anser därmed inte att staden ur denna aspekt behöver uppvakta regeringen om den geografiska organisationen av försvarmakten.

Reservation anfördes av *Peter Sikström* (fp) och *Magnus Haglund m.fl.* (m) till förmån för förvaltningens förslag.

Stockholms brandförsvars tjänsteutlåtande daterat 30 november 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Lokala kontaktvägar för stöd och förstärkning

Det finns behov av en lokal militär ledningsstruktur av flera skäl. Som en lokal samverkanspart i kommunernas beredskapsförberedelser och att vid större olyckor och extraordinära händelser ha lokala kontaktvägar för att vid behov kunna rekvirera stöd och förstärkning från Försvarmakten både för räddningstjänsten och den kommunala krisberedskapen.

Försvarmakten ordinarie deltagare i stadens samordningsgrupp

I Stockholms stad krisledningsorganisationen ingår Försvarmakten som en av de ordinarie deltagarna i samordningsgruppen, vilket innebär att de med automatik kommer att kallas in vid en extraordinär händelse. Detta understryker ytterligare behovet av en militär ledningsresurs i Stockholmsområdet.

Socialtjänstnämnden beslutade i enighet 26 januari 2006 att hänvisa till tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämna det till kommunstyrelsen.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 27 november 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Behov av tydlig och etablerad krisledningsorganisation

De senaste årens kriser och katastrofer har visat på en betydande sårbarhet i det civila samhället i fredstid. Exempelvis gäller detta tsunamikatastrofen i Sydostasien, orkanen Gudrun i södra Sverige och elavbrotten i Kista. Vid uppföljningar av hur nuvarande organisation fungerat har betydande brister påtalats inom alla delar av de organisationer som ska svara för skyddet av det civila samhället. Inte minst har det gällt samordningen mellan det civila och militära försvaret. Förvaltningen delar den uppfattning som framförs i skrivelsen om behovet av en tydlig och etablerad krisledningsorganisation i regionen.

Oproportionerlig minskning av militära förband i regionen

Antalet militära förband i Stockholm har minskats proportionellt mer än för övriga delar av landet utifrån det civila samhällets behov. Regionens befolkning växer men knappast resurserna för att klara insatser vid kriser och katastrofer där man traditionellt utnyttjat det militära försvarets resurser.

Behov av krisberedskap av hög kvalitet

Hittills har Stockholmsregionen varit förskonad från att drabbas av vare sig stormar eller översvämningar av större omfattning. Det är dock rimligt att anta att det behövs kraftfulla insatser för att utveckla, öva och förbereda de resurser som ska svara för insatser till skydd för allmänheten vid en eventuell kris. Det är angeläget att den grund som lades vid genomgången av beredskapen inför millennieskiftet tillvaratas och utvecklas, för att upprätthålla en hög kvalitet på krisberedskapen inom staden.

Särskilda resurserna inordnas under Länsstyrelsen

Enligt förslaget i propositionen ska ledningsresurserna för Malmö och Stockholm ingå i en större och mer militär organisation. Då de särskilda resurserna inte ska vara kvar som egna militära enheter föreslås att de förs till den civila sidan av beredskapen och inordnas som särskilda resurser under Länsstyrelsen för samordning med det militära försvaret.

Bilaga

Skrivelse *Behåll en militär ledningsresurs i Stockholmsområdet* från Kristina Axén Olin, Sten Nordin och Mikael Söderlund (alla m), 21 september 2005.